Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright

Wolfi Landstreicher
Teknologia ja luokkataistelu

Haettu 6.7.2012 osoitteesta:
http://takku.net/article.php/20061016135343394
Alkuperäinen teksti: Technology and Class Struggle.

fi.theanarchistlibrary.org

Teknologia ja luokkataistelu

Wolfi Landstreicher

Viimeisen reilun kuudenkymmenen vuoden aikana tapahtunut teknologinen kehitys – ydinteollisuus, tietokone- ja muut informaatiotekniikat, bioteknologia ja geenimanipulaatio – on saanut aikaan perustavanlaatuisia muutoksia yhteiskunnassa. Riistämisen ja alistamisen menetelmät ovat muuttuneet, ja tästä syystä vanhat käsitykset luokan ja luokkataistelun luonteesta eivät riitä tämänhetkisen tilanteen ymmärtämiseksi. Marxilaisten ja syndikalistien vaaliman työläis-ihanteen (workerism) ei voi enää edes kuvitella tarjoavan mitään hyödyllistä vallankumouksellisen käytännön kehittämisessä. Mutta luokan käsitteen suora torjuminen ei ole hyödyllinen reaktio sekään, koska silloin menettää oleellisen työkalun nykyisen todellisuuden ymmärtämiseksi ja kaatamiseksi.

Riistäminen ei vain jatku, vaan uuden teknologian johdosta se on myös vahvistunut voimakkaasti. Tietokoneteknologia on mahdollistanut tuotannon hajauttamisen, levittäen pieniä tuotantoyksiköitä pitkin yhteiskuntaa. Automaatio on vähentänyt rajusti mihin tahansa valmistusprosessiin tarvittavien tuotantotyöläisten määrää. Tämän lisäksi tietotekniikka luo yhä uusia tapoja takoa rahaa tuottamatta mitään todellista, ja tämä suo pääomalle mahdollisuuden laajentua ilman työvoimakustannuksia.

Lisäksi uusi teknologia vaatii sellaista erikoisosaamista, minkä hankkiminen ei suurimmalle osalli ihmisistä ole mahdollista. Tästä tietotaidosta on tullut nykyajan hallitsevan luokan todellinen vauraus. Vanhan teollisen järjestelmän aikaan pystyi helposti näkemään luokkataistelun työn tekijöiden ja omistajien välisenä kamppailuna tuotannon välineistä. Se ei päde enää. Uuden teknologian edistyessä riistetyt huomaavat joutuneensa ajetuksi yhä epävarmemmiksi käyviin olosuhteisiin. Entinen, koko elämän kestävä ammattityö tehtaassa on korvattu pätkätöillä, palvelusektorin töillä, työttömyydellä, pimeillä markkinoilla, laittomuuksilla, koditto-muudella ja vankilalla. Tämä epävarmuus takaa sen että uuden teknologian luoma muuri riistettyjen ja riistäjien välillä pysyy murtumattomana.

Mutta jo teknologian luonne itsessään asettaa sen riistettyjen ulottumattomiin. Aikaisemman teollisen kehityksen ensisijaisena tarkoituksena oli sellaisten tekniikoiden keksiminen, joilla voitiin massatuotantona valmistaa standardoituja esineitä ja pitää kulut pieninä korkean voiton takaamiseksi. Nämä uudet teknologiset edistysaskeleet eivät niinkään tähtää tavaroiden tuotantoon, kuin yhä perusteellisemman ja laajemmalle ulottuvan sosiaalisen kontrollin välineiden kehittämiseen sekä voittojen tekemisen erottamiseen tuotannosta. Ydinteollisuus ei tarvitse vain erikoistietoa ja -osaamista, vaan myös huipputason turvallisuutta. Tämä asettaa sen kehittämisen suoraan valtion kontrollin alaisuuteen ja johtaa sotilaallisen luontoisiin hallintorakenteisiin, josta on sitten suurta hyötyä armeijalle. Tietokoneteknologioiden kyky käsitellä, tallettaa, kerätä ja lähettää tietoa lähes reaaliajassa palvelee valtion tarvetta tarkkailla ja tallentaa alamaistensa tekemisiä. Se palvelee myös valtion tarvetta vähentää hallitsemiensa ihmisten todellinen tietämys informaation-datan-toivon palasiksi, jotta saadaan heikennettyä hallittavien kykyä todella ymmärtää tilannetta. Bioteknologia antaa valtiolle ja pääomalle vallan hallita elämän itsensä kaikkein perimmäisiä prosesseja – sallien heidän näin päättää mil-

laiset kasvit, eläimet ja – ajan myötä – myös ihmiset saavat luvan olla olemassa.

Koska nämä teknologiat vaativat erikoistietoa, ja niiden kehittämisen tarkoituksena on lisätä hallitsijoiden kontrollia muusta ihmiskunnasta jopa arkielämän tasolla, voidaan riistettyjen luokka siksi nykyään parhaiten käsittää niinä jotka on suljettu tämän erikoistiedon ulkopuolelle, ja joilta on näin ollen viety myös mahdollisuus osallistua todelliseen vallankäyttöön. Hallitseva luokka koostuu näin ollen niistä jotka pääsevät mukaan osallistumaan todellisen vallan, sekä erikoistuneen teknologisen tiedon, käyttöön. Tietenkin rajat sen välillä kuka suljetaan ulko- ja kuka sisäpuolelle voivat olla häilyviä, kun yhä enemmän ihmisiä proletarisoidaan, niin että he menettävät viimeisenkin heillä mahdollisesti olleen mahdollisuuden päättää oman olemassaolonsa olosuhteista.

On tärkeää huomauttaa, että vaikka näiden uusien teknologioiden tarkoituksena on antaa hallitsijoille valtaa osattomiin ja planeetan materiaaliseen vaurauteen nähden, nämä teknologiat itsessään ovat jokaisen yksittäisen ihmisen kontrollin ulottumattomissa. Niiden laajuus ja niiden vaatima erikoistuminen yhdistyvät niiden perustana olevien materiaalien – atomi- ja sitä pienemmät hiukkaset, valoaallot, geenit ja kromosomit jne. – ennustamattomuuteen. Tämä takaa sen ettei yksikään ihminen voi ymmärtää kokonaan niiden toimintaa.

Tämä lisää teknologisen ulottuvuuden siihen jo olemassaolevaan taloudelliseen epävarmuuteen josta suurin osa meistä kärsii. Kuitenkin, tämä kaiken kontrollin ulottumattomissa olevan teknologisen katastrofin uhka palvelee valtaa alistettujen hallitsemisessa. Pelko uusista Tsernobyleistä, geenimuunnelluista hirviöistä tai laboratorioissa kehiteltyjen tautien karkaamisesta ja muista vastaavista, saa ihmiset yhä suuremmissa määrin hyväksymään niinkutsuttujen asiantuntijoiden vallan – asiantuntijoiden, jotka ovat kerta toisensa jälkeen osoittaneet rajoittuneisuutensa. Lisäksi valtio – joka on armeijan kautta vastuussa kaikista näistä teknologisista edistysaskeleista – kykenee esittämään itsensä jonkinlaisena varti-

jana, joka estää yrityksiä ”väärinkäyttämästä” näitä teknologioita. Niinpä tämä hirviömäinen, eteenpäin vyöryessään kaiken altaan jyräävä veturi[1] palvelee riistäjiä erittäin hyvin, pitäen heidät muun väestön hallitsijoina. Ja mitä tarvetta heillä olisikaan kantaa huolta mahdollisista katastrofeista, kun heidän vaurautensa ja valtansa on selvästikin antanut heille varasuunnitelmat omaksi turvakseen?

Siispä uusi teknologia ja uudet poissulkemisen ja epävarmuuden olosuhteet joilla alistettuja rasitetaan, kaivavat maata sen vanhan unelman alta, jossa tuotantovälineet otetaan haltuun. Tämä teknologia – hallitseva ja hallinnan ulkopuolella – ei voi palvella mitään aidosti inhimillistä tarkoitusta, eikä sillä ole sijaa sellaisen maailman kehittämisessä missä yksilöt ovat vapaita luomaan elämänsä kuten haluavat. Marxilaisten ja syndikalistien kuvitelluista utopioista ei siis ole nyt hyötyä. Mutta oliko niistä koskaan? Uudet teknologiset edistysaskeleet keskittyvät eritoten kontrollin ympärille, mutta teollinen kehitys on aina ottanut huomioon alistettujen kontrollin välttämättömyyden. Tehdas luotiin tuottajien saamiseksi saman katon alle, jotta näiden toimia voitiin paremmin hallita; tuotantolinja mekanisoi tämän hallinnan; jokainen uusi teknologinen edistysaskel tehtaan toiminnassa toi työläisen ajankäytön ja liikkeet entistä suuremman kontrollin alaisuuteen. Ajatus siitä, että työläiset voisivat vapauttaa itsensä ottamalla tuotannon välineet haltuun, on siis aina ollut harhaluulo. Se oli ymmärrettävä harhaluulo silloin kun teknologisten prosessien ensisijainen tarkoitus oli tavaroiden valmistaminen. Nyt kun niiden ensisijainen tarkoitus on selvästi yhteiskunnallinen kontrolli, taistelumme luonne tulisi olla selvä: kaikkien kontrollijärjestelmien tuhoaminen – valtiosta, pääomasta ja niiden teknologisista järjestelmistä on siis päästävä eroon. Meidän on tehtävä loppu proletaarisesta tilastamme ja luotava itsemme vapaina yksilöinä, jotka kykenevät itse määrittämään

[1] ’juggernaut’ – Käsitettä ’juggernaut’ käytetään kuvaamaan mitä tahansa konkreettista tai vertauskuvallista voimaa jota pidetään pysäyttämättömänä, sellaisena joku murskaa alleen kaiken tielleen osuvan. Ks. tarkempi selvitys wikipediasta.

kuinka elää oma elämänsä. Tätä teknologiaa vastaan paras aseemme on sama jota alistetut ovat käyttäneet aina teollisen ajan alusta lähtien: sabotaasi.